

Motion till riksdagen 2011/12:Fi279

av Börje Vestlund m.fl. (S)

Trovärdig uppföljning av offentligt finansierad verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kontroll och kvalitet i den skattefinansierade privata sektorn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att meddelarskyddet och offentlighetsprincipen ska gälla i den skattefinansierade privata sektorn.

Motivering

Stora verksamheter i t ex Stockholms läns landsting, men också i våra kommuner och inte minst staten, har idag privata utförare av verksamheten. Detta är i sig inget nytt; i princip har det alltid varit så att staten och kommunerna alltid har handlat upp olika typer av varor och tjänster på den öppna marknaden. Inte minst har detta gällt olika typer av tekniska tjänster, t ex att genomföra ett bygge mm.

När man då under olika perioder där framförallt borgerliga majoriteter har fått regera så har man av ”valfrihetsskäl” valt att lägga ut betydligt mer verksamhet på entreprenad, inte minst gäller detta den offentliga sektorns kärnverksamhet som skola, vård och omsorg. Det finns olika system för att som företagare få driva verksamhet inom den skattefinansierade sektorn, t ex har skolor ett system, upphandling är ett annat och dessutom har det system som läggs fast i lagen om valfrihet en annan modell.

Vi socialdemokrater har på flera partikongresser och i många andra sammanhang hävdat att det inte är driftsformen som är avgörande, utan kvaliteten på verksamheten. Däremot är vi kritiska till att via staten införa system där inte de ansvariga för verksamheten, kommun och landsting, är de som beslutar om driftsformen. Vi vill slå vakt om ett underifrånperspektiv när det gäller

Fel! Okänt namn på

driftsformer och inte en allsmäktig stat som beslutar om vilka driftsformer som ska gälla för en verksamhet. Vi kan också notera att kommuner i lands- och glesbygd som tagit initiativ till upphandling eller andra alternativa driftsformer helt enkelt blivit tvungna att bedriva verksamheten i egen regi då det helt saknats privata aktörer som velat gå in i dessa mindre kommuner.

Vi menar att det är rimligt att ställa samma krav på kvalitet och insyn på privat skattefinansierad verksamhet som på offentlig dito. Skattefinansierad vård, skola och omsorg är ingen marknad, utan företag som verkar där måste ställa upp på medborgarnas högt ställda krav på insyn i verksamhet och ekonomi. Hur våra gamla vårdas eller hur våra skattepengar används kan rimligen inte vara väl bevarade företagshemligheter. De anställda ska ha meddelarskydd. Det är inte heller rimligt att företag inom välfärdssektorn ska kunna gömma sig bakom argument som att offentlighetsprincipen inte gäller i privata företag.

En annan stor fråga de senaste åren är behovet av att kunna följa upp skattefinansierad verksamhet som bedrivits i lokal regi. Inte sällan har de ambitioner som kommuner och landsting haft med verksamheten visat sig vara svåra att följa upp, och ibland har också EU:s regelverk satt hinder i vägen för en effektiv kvalitetskontroll. Detta är i regel betydligt enklare vid tekniska upphandlingar, då mer precisa krav kan ställas vid själva upphandlingen.

De senaste årens debatt om övervinster i den skattefinansierade verksamheten som bedrivs i privat regi har också väckt frågan om det är rimligt att skattebetalares pengar ska användas till vinst i privata företag. Motargumentet har då varit att ett byggföretag som bygger en skola också gör vinst. Det som haltar i den argumentationen är att få byggföretag enbart har uppdrag åt den skattefinansierade sektorn.

Slutligen har skolor och även ibland olika vårdföretag blivit föremål för en kritik att man valt elever eller vårdtagare. Det vill säga särskilt kostnadskrävande elever eller vårdtagare har inte varit välkomna.

Stockholm den 3 oktober 2011

Börje Vestlund (S)

Anders Ygeman (S)

Teres Lindberg (S)

Ylva Johansson (S)

Arhe Hamednaca (S)

Veronica Palm (S)